

Výroční setkání národních koordinátorů surveillance

Annual Meeting of National Surveillance Coordinators

Jitka Částková, Bohumír Procházka

Souhrn • Summary

Na konci října proběhlo v centrále ECDC ve Stockholmu výroční zasedání národních koordinátorů surveillance. Cílem akce bylo posílení systémů surveillance infekčních nemocí v zemích EU/EEA v příštích třech letech (2010–2013).

The annual meeting of national surveillance coordinators took place at the European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) in Stockholm at the end of October 2010. The aim was to strengthen the infectious disease surveillance systems in the EU/EEA countries in the following three years (2010-2013).

Zprávy EM (SZÚ, Praha) 2010; 19(10): 295–296.

Klíčová slova: surveillance infekčních nemocí, ECDC, TESSy

Keywords: surveillance of infectious diseases, ECDC, TESSy

Ve dnech 27.–29. října 2010 se zástupci ČR zúčastnili ve Stockholmu výročního setkání národních koordinátorů surveillance (Annual Meeting of National Surveillance Coordinators). Cílem setkání národních EPID a IT kontaktů TESSy (The European Surveillance System) bylo soustředit se na posílení surveillance systémů v zemích EU/EEA v rámci dlouhodobé strategie surveillance infekčních nemocí v Evropě v příštích třech letech (2010–2013).

V úvodním vystoupení uvítal účastníky ředitel ECDC (Evropské centrum pro kontrolu nemocí), Marc Sprenger, dále vystoupila Andrea Ammon, vedoucí surveillance jednotky ECDC.

Hlavní body jednání:

- Zapojit národní surveillance a IT koordinátory do dialogu o strategii pro další vývoj kvality a účinnosti EU systémů surveillance a možné podpory ECDC.
- Praktické příklady inovací a významných změn pro zlepšení surveillance na úrovni MS (členských států).
- Konzultace navrhovaných technických a procesních změn v systému TESSy.
- Zavedení spolupráce mezi národními surveillance a IT koordinátory.

Setkání se z každého členského státu zúčastnili dva zástupci (EPID a IT). Jedním z důvodů svolání byla revize MetaDataSetu TESSy pro rok 2011 (**v současné době 17. verze, příprava 18. verze!**). Návrh sumarizuje změny navržené na výročních setkáních DSNs (disease specific networks). Zahrnují změny obecných charakteristik a přidání geografických informací s cílem prohloubení surveillance.

Současná verze MetaDataSetu bude funkční do konce roku 2011 a pak je nutno čekat **každoroční úpravy proměnných** (obvykle několikrát za rok).

Kupříkladu, návrh revize proměnných (často ještě rozděleno na podbody) prezentovaný na této schůzce:

- u všech existujících typů záznamů „case-based“: 7x
- AIDS: 8x
- HIV: 7x
- STI: 1x
- Legi: 4x + 28x
- Legitravel: 12x
- Meningo: 1x
- Shiga/Vero *E. coli*: 5x
- TBC: 5x
- Salm: 2x

Kromě toho, v průběhu roku 2011 bude rozšířena surveillance pro oblasti:

1. European Gonococcal Antimicrobial Surveillance Programme
2. Hepatitis B
3. Hepatitis C
4. *Streptococcus pneumoniae*

V průběhu roku 2011 budou zavzaty do ECDC (TESSy) další sítě:

5. EUVAC.NET (spalničky, příušnice, zarděnky, kongenitální zarděnkový syndrom, pertuse)
6. ESAC (spotřeba ATB)

Tyto typy záznamů nebyly v materiálu zahrnuty, protože se jedná o zesílené surveillance programy, které budou zavedeny až v roce 2011. Nyní jsou ve vývoji.

Seznam současných ECDC surveillance sítí:

EISN: European Influenza Surveillance Network (dříve EISS)

FWD-Net: European Food and Waterborne Disease and zoonoses surveillance network (dříve Enter-net)
 European Network for STI (sexuálně přenosné infekce) Surveillance (dříve ESSTI)
 EU-IBD: European Invasive Bacterial Disease Surveillance Network (dříve EU-IBIS)
 European HIV/AIDS Surveillance Network (dříve Euro-HIV)
 European Tuberculosis Surveillance Network (dříve EuroTB)
 EARS-Net: European Antimicrobial Resistance (AMR) Surveillance Network (dříve EARSS)
 HAI-Net: Health Care Acquired Infections Network (dříve IPSE)
 ELDSNet: European Legionnaires' Disease Surveillance Network (dříve EWGLINET)
 EDSN: European Diphtheria surveillance Network (dříve DIPNET)

„Disease specific“ sítě stále mimo ECDC

ESAC: Surveillance or Antimicrobial Consumption
 EUCAST: European Committee on Antimicrobial Susceptibility Testing
 EuroCJD: European Creutzfeldt Jakob Disease Surveillance
 EUVACNET: European Surveillance Network for Vaccine Preventable Diseases

„Disease specific“ surveillance skupiny v rámci ECDC

AMR/HAI: Nemocniční nákazy (NN) a antimikrobiální rezistence (AMR)
 FWD: Nákazy přenášené potravinami, vodou a zoonózy
 EVD: Emerging a vektory přenášené nemoci
 HASH: HIV/AIDS, STI (sexuálně přenosné infekce) a hepatitis
 VPD: Vakcinací preventabilní nemoci
 ResInf: TBC, influenza, legionářská nemoc.

Seznam infekcí v hlásicím systému TESSy: 47 + AMR+ NN = 49

Požadavky na surveillance:

Rutinní surveillance: všechny infekce ze seznamu
 Zesílená surveillance: HIV, TBC, Influenza, AMR, NN, Legi, STI, IBD (invazivní bakteriální nemoci)

Vzhledem k rozsáhlosti problematiky bylo navrženo rozšíření počtu národních contact points pro EPI, LAB i IT – dokonce pro jednotlivé nemoci. Také bylo upozorněno na nesourodost v počtu „competent bodies“ v jednotlivých MS (1 – 9) a obtížnost komunikace s nimi. Dále, bylo konstatováno, že jako „gate keeper“ nemůže fungovat jedna osoba.

Byly diskutovány problémy v otázkách organizačního a technického rázu, problémy související s nesourodostí národních a ECDC case definic.

Závěr

Šíře problematiky jednoznačně zdůraznila nutnost vytvoření národních TESSy týmů – tedy personálního a technického zabezpečení a zabudování propojení národních systémů do TESSy. Vzhledem k objemu požadavků ECDC na členské státy v oblasti surveillance infekčních nemocí nelze tyto úkoly v požadovaném rozsahu plnit.

Váženým problémem je např. nepropojení (případně neexistence) odborných informačních systémů v oblasti zdravotnictví, souvisejících s výskytem infekčních onemocnění. Řešení této nepříznivé situace není možné bez spoluúčasti a výrazné podpory MZ ČR.

MUDr. Jitka Částková, CSc.

*Odbor epidemiologie infekčních nemocí
 COČ, SZÚ*

RNDr. Bohumír Procházka, CSc.

*Odbor vědeckých informací a biostatistiky
 COČ, SZÚ*